

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:

Miesięcznie Mk. 2000

na prowincji „2500

Zagranicą „4000

Każda nowa podwyżka obowiązująca już przyjęta ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Administracja otwarta od g. 9 rano

do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki

od 6 — 7 wieczorem.

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności

od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisy nadesłanych się do druku Redakcja

nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorariumu nie są za bezplatne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem mk. 200 —

w tekście mk. 350.—rekla-

my mk. 200.—, nekrologi

mk. 100.—, komunikaty

mk. 120, zwykłe mk. 75

za wiersz nienaprawiony

jednolite.

Ogłoszenia drobne 20 mk.

za wyraz, dla poszuki-

jących pracy oraz zaga-

nie dokumenty mk. 15.

Ogłoszenia zamiejscowe,

50 proc. drożej. — Zagr-

aniczne 100 proc. drożej.

Ogłoszenia nadsyłane

g. 8 wiecz. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 60.143.

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Strajk w przemyśle włókienniczym zakończony!

(Uchwały delegatów Polskiego Związku Zaw. Rob. Przem. Włók. „Praca”. Błaga pepesowskiego Związku. Zarząd pepesowskiego Związku zdeklarował się wraz z członkami podporządkować uchwałom Związku „Praca”. Protest: Zakończenie strajku).

Jak wiadomo, onegdaj zakomunikowano podczas pertraktacji w sprawie likwidacji strajku w przemyśle włókienniczym — że przemysłowcy ostatecznie dają 85 proc. i że na dalsze ustępstwa w żadnym razie nie pójdą.

Wobec powyższego wczoraj w lokalu PZZ. „Praca” odbyło się ogólne zebranie delegatów fabrycznych PZZ. „Praca”, które wypowiedziało się za przyjęciem warunków powyższych i przystąpieniem do pracy.

Omałwiano także sprawy taktyki pepesowskiej.

Ogółowi robotnikom znana jest już aż nadto dobrze blaga pepesowców, jak również ich organizacji. Przed każdą akcją strajkową pepesowcy są strasznie wojowniczo nastawieni, ale gdy się strajk rozpocznie, to za strajk nie chcą brać odpowiedzialności. Tak było i przy obecnym strajku: za przegrana stawkę przy wyborach do Sejmu pepesowcy postanowili się zemścić na robotnikach; postanowili więc za wszelką cenę wywołać strajk polityczny, by tym sposobem porachować się z tymi robotnikami, co to znając dobrze obłudę PPS, odmówili im swych głosów przy wyborach.

A zatem z jednej strony bojąc się komunistów, a z drugiej chcąc im się przypodobać, że są „sojalistami” czy stęj wody, poszli całkiem na pasku komunistów i uchwalili strajk powszechny, tylko nie określili terminu. Jednocześnie powzięli uchwałę, w której całkowicie oddali się pod dyktando zarządowi Związku „Praca”, o czym nawet pisali w „Głosie Polski”, uzależniając mianowicie rozpoczęcie strajku powszechnego od decyzji Zarządu Związku „Praca”. Podstaw do powszechnego strajku bliżej i kuglarze pepesowcy nie wyjaśniali.

Na zebraniu delegatów Związku „Praca” delegat pepesowski publicznie oświadczył, że jego związek proklamował strajk powszechny, ale odpowiedzialności za strajk nie bierze, ponieważ na zebraniu delegatów Związku pepesowskiego w czwartek postanowiono żadnych uchwał nie przesądzać, a to dla tego, by wpiąć Związek „Praca” sprawę propozycji przemysłowców co do podwyżki 85 proc. decydował. Tym sposobem chcieli PPS. winę ewentualną zwać na Związek „Praca”, jako na pierwszą organizację, która zgodziła się na podwyżkę 85 proc., potem mówić robotnikom: Patrzcie! Myśmy musieli się na tę podwyżkę zgodzić, bośmy zostali osamotnieni.

Zarząd Związku „Praca” jak i i zebrani delegaci PZZ. „Praca”, wiedząc zgóry o tej taktyce pepesowców, postanowili na tę metody nie zwracać żadnej uwagi, gdyż pepesowcy w Łodzi nie przedstawiają żadnej moralnej wartości dla ogółu robotniczego.

Postanowili sprawę zatem decydować w ten sposób, że

pracę należy rozpocząć

zaraz w piątek dn. 17 bm. (o ile to będzie możliwe), „by tym sposobem nie narażać robotników na niepotrzebne straty.

Zebranie delegatów Związku „Praca” uchwałą w tym kierunku powzięło, jednocześnie potępiając publicznie zdradziecką i szkodliwą dla ogółu robotniczego taktykę Związku PPS.

Następnie delegaci Związku „Praca” uchwalili protest przeciwko stanowisku fabrykantów, które sprowadza się do tego, że chcą oni doprowadzić do tego, by płace robotników w przyszłości regulowały władze administracyjne. Zebrani delegaci Związku „Praca” także protestowali przeciwko próbom zamachu na Ministerstwo Pracy, jak również przeciwko wprowadzaniu przedstawicieli sądowno-policyjnych do spraw robotniczych.

Z ochwilą powzięła uchwały przez delegatów Związku „Praca” o likwidacji strajku, praca w fabrykach rozpoczyna się normalnie od soboty dn. 18-go b. m. rano.

Wszelkie próby czynione w celu niedopuszczenia do pracy ze strony pepesowców i komunistów winny być przez robotników bezwzględnie tłumione.

Nie pozwalając warcholom tłumaczyć ogółu robotniczego!

A r k a n.

Po wyborach do Senatu.

Państwowa Komisja Wyborcza
Zatwierdzenie wyników wyborów.

WARSZAWA, 17. (PAT). Dziś o g. 9 i pół rano w gmachu Sejmu rozpoczęła obrady Państwowa Komisja Wyborcza pod przewodnictwem sędziego Jana Dębińskiego, który zastępował chorego obecnie generalnego komisarza wyborczego p. Brzostkiewicza. Komisja zatwierdziła

wyniki wyborów do Sejmu w następujących okręgach: 23—Wierzbnik, 26—Łublin, 27—Zamość, 28—Krasny Staw, 33—Gniezno, 37—Ostrów Poznański, 41—Kraków—miasto, 44—Nowy-Sącz, 46—Tarnów, 48—Jasło, 47—Rzeszów, 48—Przemyśl, 49—Sambor, 53—Stanisławów, 54—Tarnopol, 56—Kowel, 57—Łuck, 58—Krzemień, 11—Łowicz.

Do dnia dzisiejszego nie nadeszły

jeszcze protokolarnych wyników okręgów Święciański i Nowo-Gródek.

Następne posiedzenie Państwowej Komisji Wyborczej odbędzie się w poniedziałek, 20 b. m., o godzinie 9 i pół rano.

Senatorzy Polskiego Stronnictwa Ludowego.

WARSZAWA 17. Jak się dowiaduje „Praca” P. S. L. (Piast) z okręgów przeprowadził 14 senatorów, wobec czego z listy państwowej wyjdzie do trzech senatorów.

Do Senatu z P. S. L. wchodził Markowski, minister sprawiedliwości — okrąg Białystok; Kruk — zastępca starosty — okrąg Kielce. Z listy państwowej wchodzi dr. Buzek, poseł na Sejm; Wojciechowski — b. minister spr. wewnętrznych, B. Wyślouch — b. redaktor „Kurjera Lwowskiego” organizator ruchu ludowego w Galicji.

Elek wyborów do Senatu na Pomorzu.

TORUN 16. (PAT). Na odbytym dziś posiedzeniu okręgowej komisji wyborczej ostatecznie zostały ustalone wyniki głosowania do Senatu w województwie pomorskim.

Ważnych głosów oddano 229,718; z tego padło na listę № 8 — 146,017, 1 — 698, 6—28, 7—32867, 14—108. Na listę № 8 przypada 2 mandaty, na 7 — 1 mandat.

Za wybranych na senatorów uznano i listy odpowiednio wystawiono z listy № 8 — ks. Feliksowi Boltowi w Srebrniku i p. Janta-Pelczyńskiemu

Leonowi z Wysokiej, z listy № 7 Julianowi Przychodzkiemu.

Przed otwarciem sesji sejmowej.

WARSZAWA, 17. (wł.). Klub „Wyzwolenia” ostatni dzień swoich obrad poświęcił sprawom organizacyjnym i podziałowi mandatów z list państwowych „Wyzwolenia”.

W najbliższych dniach ma się odbyć posiedzenie Zarządu „Piasta”, na którym ma być dokonany podział mandatów z listy państwowej. Poruszone również będą sprawy polityczne. P. Wiśtos, który obecnie przebywa w Krakowie, lada dzień przyjeżdża do Warszawy. Na pierwszym posiedzeniu Sejmu przewodniczyć będzie pos. Krempa z grupy Stapińskiego, jako najstarszy wiekiem poseł, liczący lat 65.

Obrady Senatu zgai sen. Bolesław Limanowski.

Uroczystości Sejmowe i Senackie.

WARSZAWA, 17 (AW) Uroczystości otwarcia nowego Sejmu i Senatu dn. 28 bm. rozpoczną się od nabożeństwa w katedrze. Otwarcia posiedzenia dokona Naczelnik Państwa. Tego samego dnia ma być uchwalony tymczasowy regulamin obrad. Na następnym posiedzeniu będzie dokonany wybór prezesów obu izb.

Na widnokręgu politycznym.

Rezultaty wyborów w Anglii. — Tworzenie nowego rządu w Niemczech. Sytuacja we Włoszech.

Stinnes dochodzi do władzy.

BERLIN 17. Nowy kanclerz Rzeszy Niemieckiej Cuno jest mężem zaufania Stinnesa. O powołaniu dyrektora Cuno na stanowisko kanclerza Rzeszy rozstrzygnęły wiadomości o zwycięstwie konserwatystów przy wyborach angielskich.

„Deutsche Allg. Ztg.” помещa artykuł Stinnesa przeciwko stanowisku zajętemu w nocy reparycyjnej niemieckiej i przeciwko stabilizacji marki. Artykuł Stinnesa budzi sensację w związku z powołaniem Cuno na stanowisko kanclerza.

Hermes—ministrem spraw zagranicznych.

BERLIN, 17 (PAT) Dzienniki donoszą, że Cuno ma zamiar powołać na stanowisko ministra spraw zagranicznych, obecnego ministra finansów Hermesa.

Na czele dr. Cuno.

BERLIN, 17. (PAT). Natychmiast po przyjęciu misji tworzenia gabinetu dr. Cuno rozpoczął rokowania z przywódcami poszczególnych partij. Dr. Cuno znany jest jako osobistość stojąca poza partjami. Gdyby mu się udało utworzyć gabinet, będzie to niewątpliwie gabinet mieszczański, ponieważ socjaliści zawiadomili prezydenta Rzeszy, że nie wezmą udziału w rządzie.

Niemcy podminowane!

Nadzieje bolszewickie.

RYGA 17. (PAT). Moskiewskie „Izwiestja” zamieszczają artykuł, w którym omawiają plan akcji komunistycznej w Niemczech. W myśl tego artykułu punktem wyjścia dla rewolucji socjalnej w Niemczech stać się powinno zażądanie przez komitety fabryczne kontroli nad produkcją fabryk. Ponieważ sfery burżuazyjne oparą się tym żądaniom, sytuacja zmusi całą klasę robotniczą do walki z burżuazją.

W artykule Zinowjewa w „Prawdzie” również poruszona jest sprawa przyszłości komunizmu w Niemczech. M. in. pisze Zinowjew: Mam wrażenie, że decydujące zdarzenia w Niemczech mogą nastąpić o wiele prędzej, niż można się spodziewać. Jeśli się nie mylimy, to mnożą się oznaki, że rewolucja proletariacka zmierza z Rosji do Niemiec.

Krytyczna sytuacja nie uległa zmianie.

BERLIN, 17 (AW) Mimo powierzenia dr. Cuno misji tworzenia gabinetu i optymistycznych horoskopów prasy berlińskiej co do szybkiego zlikwidowania przesilenia, krytyczna sytuacja nie doznała żadnej zmiany. Dr. Cuno wyjechał do Hamburga i prawdopodobnie 18 b.m. rano rozpocznie pertraktacje ze stronnictwami.

Nie należy wątpić, że na pertraktacjach napotka dr. Cuno na trudności

w sprawie osobowego składu gabinetu, oświadczył on bowiem, że dążyć będzie do rozszerzenia bloku rządowego przez wprowadzenie niemieckiej partii ludowej, na co, nie godzą się socjaliści. W Berlinie przewidują możliwość złożenia przez dr. Cohna misji tworzenia gabinetu.

Etka we Francji.

BORDEAUX 17. (PAT). Polradjo Upadek Wirtha i przedostatnie narady nad utworzeniem gabinetu Cohna przyniosło we Francji desyć obojętne. Cohna osobistość niezbyt wybitna, stara się pozyskać dla swego gabinetu Stresemanna, jako ministra spr. zagr. i Hermosa jako ministra skarbu. Prezydent Ebert należący do stronnictwa socjal-demokratycznego, nie jest przychylnie usposobiony dla projektowanego gabinetu.

Sytuacja we Włoszech.

RZYM, 17. (PAT). Stanowisko częściowych partii względem gabinetu przedstawia się następująco: Socjaliści demokraci, jak również Gasparotto D'Allesio, przywódca włoskich demokratów, zdecydowali się poprzeć gabinet. Przeciw gabinetowi oświadczyli się praw socjalistki, jednoczeni, oraz Turatti wraz z partią. Co do przywódcy partii popularów Lazzariego udzielił on poparcia gabinetowi z zastrzeżeniem co do planu reformy skarbowej. Poparcie socjalistów uzależnione jest od wprowadzenia w życie zamierzonego przez nowy rząd szeregu reform.

Zwycięstwo konserwatystów.

WIEDEN, 17. (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Londynu: Zwycięstwo konserwatystów przeszło wszelkie oczekiwania. Jeszcze wczoraj po południu sądzono, że polozenia Bonar Lawa będzie ciężkie i niby było pewne, czy uzyska się większość nad partiami opozycji. W ciągu dnia i do wieczora zmieniła się sytuacja. O godz. 7 wiecz. znane były rezultaty z 586 okręgów. Konserwatyści uzyskali 340 mandatów, partia robotnicza 180, niezawisli liberali 39, narodowi liberali 42, zaś 15 mandatów przypadało na mniejsze grupy. Konserwatyści mają dotychczas o 84 głosy więcej, niż wszystkie stronnictwa pozostałe razem wzięte. Brak jeszcze wyników z 43 okręgów, jednak ogólny charakter wyników wyborów już się nie zmienia. Poza zwycięstwem konserwatystów znamienity jest sukces partii robotniczej kosztem grupy Lloyd George'a. Obydwa te fakty dowodzą, że wyborcy głosowali zgodnie przeciw polityce L. George'a. Wynik wyborów oznacza, że naród angielski pragnie spokoju. Szczególnie znamienne jest zwycięstwo Churchilla, który był uważany za podparcie partii wojennej.

Dalsze wyniki.

LONDYN, 17. (PAT). Do wczoraj do godz. 9.30 wieczorem były wiadome następujące wyniki wyborów: Konserwatyści 343 mandaty, partia pracy 141, liberali 57, liberali narodowi 62, niezawisli 10 mandatów.

Stanowcza większość konserwatystów.

LEAFIELD, 17. (PAT). Polradjo. W nowym parlamencie angielskim rząd Bonar Lawa ma zapewnioną większość. Z 571 głosów konserwatystów mają 325 głosów, grupa Lloyd George'a 48, zwolennicy Asquitha 55 głosów, partia pracy 130 gł., niezawisli 13 gł. Konserwatyści mają o 70 głosów więcej, niż inne partje. Wszyscy prawie ministrowie zdobyli mandaty, oprócz Artura Griffita, ministra zdrowia, oraz Boscavena, najwyższego prokuratora Szkocji, Churchilla, sekretarza kolonii, lorda Donalda Mac Leana, lidera niezależnych liberalów Hendersona, Kella Vaya, ministra poczt, Montagu, byłego sekretarza w Indiach, kapitana Snesta, narodowego liberala. Churchill przepadł w swym okręgu Dundee prawdopodobnie z powodu ciężkiej operacji na ślepej kieszce, która to choroba uniemożliwiła mu pracę w odnośnym okręgu, Yehdrson z powodu wysuniętego żądania od kapitalistów daniny na rzecz partji pracy. Dwie kobiety przeszły do nowego parlamentu: pani Astor i pani Wintringham.

Dozwała kwestii wchodzącej.

BORDEAUX 17. (PAT). Według wiadomości nadchodzących z Konstantynopola zgodnie z zawartym układem

objęcie przez kemalistów 8 strasy Tracji jest rzeczą dokonaną. Wejście Turków do Adrianopola i Gallipoli nastąpi 22 listopada. Akcja dotychczas odbywa się w warunkach zupełnie normalnych, przyczem stanowisko kemalistów było bez zarzutu.

LONDYN 17. (PAT). Reuter donosi że lord Curzon wyjechał dziś po poł. do Paryża, gdzie odbędzie naradę z Poincarem. W sobotę prawdopodobnie oboj ministrowie wyjadą wieczorem do Bozany dla odbycia dalszych narad z premierem Mussolinim.

Do czego prowadzą rządy faszystów?

WIEDEN, 17. (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Rzymu: Zasada ośmiodziesiętnego dnia pracy została we Włoszech zniesiona dla wszystkich robotników, łącznie z kolejarzami.

Rumunia wysłała okręty wojenne do Konstantynopola.

[Od własnego koresp.]

LONDYN 17. „Daily News” donosi z Bukaresztu, że rumuński minister spr. zagr. Duca oświadczył na radzie gabinetowej, że sytuacja na Bliskim Wschodzie jest bardzo poważna. Rząd rumuński postanowił w porozumieniu z koalicją wysłać swe okręty wojenne do Konstantynopola, aby w razie ewentualnej ewakuacji bronić swych obywateli.

Lord Curzon jedzie do Paryża.

WIEDEN, 17. (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Londynu: Decyzja w sprawie wyjazdu lorda Curzona do Paryża zapadła na wczorajszym posiedzeniu rady gabinetu. Na posiedzeniu tem, które się odbyło pod przewodnictwem Bonar Lawa, zbadano sprawozdania nadesłane przez ambasadora Hardinga z Paryża. Do sprawozdań tych, jak słychać, doręczone były własnoręczne listy Poincarego. Gabinet angielski jest zdania, że poglądy Poincarego w kwestji Tracji pokrywają się z poglądami Foreign Office. Oba rządy godzą się na to, że od Turcji nie będą żądały żadnych odszkodowań, tylko domagać się będą kompensat za zniszczone mienie aliantów. Warunki wojskowe, postawione przez lorda Curzona, zostały zaakceptowane, za wyjątkiem kilku drobnych szczegółów—przez marszałka Pocha.

Polityka polska

Polska a Rumunia.

WARSZAWA, 17. (wl.). Dnia 15 b. m. została dokonana przez p. Ministra Spraw Zagranicznych Narutowicza i p. ministra rumuńskiego w Warszawie p. Florescu wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konwencji handlowej polsko-rumuńskiej, podpisananej w Bukareszcie dn. 1 lipca 1921 roku, oraz porozumienia zawartego tegoż dnia pomiędzy zarządami poczt, telegrafów i telefonów Polski i Rumunii. Umowy te wchodzi w życie w 15 dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Prawo Polski do Kłajpedy.

GDANSK, 17. (PAT). „Dziennik Gdański” z Kłajpedy: Według nadeszłych tu z Berlina wiadomości, definitywne rozstrzygnięcie losów Kłajpedy w Paryżu nastąpi około 20 b. m. W Berlinie sądzą, że decyzja Rady ambasadorów wypadnie w tym kierunku, że Kłajpeda ogłoszona zostanie wolnym miastem z prowizorycznym statutem na lat 15. W statucie tym mają być zagwarantowane prawa Polski i Litwy do portu Kłajpedy.

Głód 8 milionów

GENEWA, 17. (PAT). Nansenowski Komitet pomocy Rosji ogłasza, że w Rosji głoduje obecnie 8 milionów ludzi. Liczba ta nie obejmuje 7 gubernij, które nawiedzono, zostały głodem w ostatnich dniach.

Proces Fedaka.

Wyrok spodziewany jutro wieczorem.

LWOW, 17. (AW). W rozprawie przeciw Fedakowi, trwającej od 21 dni, przemawiali dn. 17 bm. jeszcze dwaj obrońcy, poczem prokurator dr. Gürtler w dłuższym przemówieniu zbijał twierdzenia obu adwokatów, kwestionujących działania oskarżonych, jako noszące znamiona zbrodni zdrady stanu.

Na wezwanie obrońców do sędziów przysięgłych wzywając ich, aby wyrok ich był pomostem do zgody dwóch powołanych narodów, odpowiedział prokurator, że już przed 4 laty ałysza w tej samej sali to samo wezwanie, ale dotychczas nikt jeszcze mostu zgody nie zbudował, przeciwnie czyniło się wszystko, aby te budowę unieemożliwić. Ze swej strony oświadcza prokurator pod adresem sędziów przysięgłych, że nie żąda żadnych okrutnych aktów zemsty nad Fedakiem i towarzyszami, lecz tylko sprawiedliwego wyroku.

Przemówienie prokuratora wywołało sprzeciw obrońców, poczem przewodniczący zamknął posiedzenie. 18 bm. rano będzie jeszcze przemówienie przewodniczącego, straszczące przebieg całej rozprawy, poczem ława przysięgłych, w myśl przepisów ustawy, ma natychmiast przystąpić do obrad nad pytaniami, co, wobec dużej ich ilości, potrwa zapewne kilka godzin. Wobec tego wyrok spodziewany jest 18 bm. wieczorem.

Niemczyzna w Gdańsku.

GDANSK, 17. (PAT). „Gazeta Gdańska” donosi, że przed kilku tygodniami uchwałił Senat gdański wniosek nagły, wzywający Senat do opracowania ustawy, mocą której na obszarze wolnego miasta Gdańska wszelkie napisy i wywieszki obok tekstu, uwidocznionego w obydwu językach, musiałby zawierać tekst niemiecki. Obecnie dowiaduje się „Gazeta Gdańska”, że Senat gdański opracowuje projekt ustawy, w której powołując się na przepisy konstytucji wolnego m. Gdańska, iż językiem urzędowym jest język niemiecki, postanawia, że wszelkie napisy i wywieszki, zarówno urzędowe, jak i prywatne na ulicach, jak i w lokalach prywatnych, mogą zawierać jedynie język niemiecki.

Bolszewicy chcą nas teraz cofnąć na stopień cywilizacji murzynów!

Brawo, Troccy, Leniny i in. żydlaki!

MOSKWA, 17. (A. W.). Na ostatnią międzynarodówkę komunistyczną poraz pierwszy przybyła delegacja murzynów północno-amerykańskich, czemu w rosyjskich sferach komunistycznych nadają wielkie znaczenie, wychodząc z założenia, że element ten uposiędzony pod względem politycznym i ekonomicznym, stanowi doskonały grunt dla agitacji komunistycznej i w niedalekiej przyszłości może odegrać rolę taranu, rozbijając ustrój państwowy Stanów Zjednoczonych. Środków na agitację ma dostarczać rosyjska partja komunistyczna. Bolszewicy mają nadzieję, że z Ameryki Północnej ruch komunistyczny przerzuci się do Afryki. Akcją wśród murzynów prowadzi amerykańska partja komunistyczna, która w tym celu ma utworzyć specjalną sekcję. „Izwestija” zabierając głos w tej sprawie pisze, że pozycja burżuazji międzynarodowej dozna jeszcze większego wstrząsu, kiedy do ogólnego ruchu komunistycznego przyłączy się raa czarna.

Wielka afra węglowa w Zagłębiu.

Spekulanci z Wiednia.— 15.000 mk. za podstawienie wagonu.

[Od własnego koresp.]

SOSNOWIEC, 17. W czasie strajku na kopalniach w Zagłębiu spekulanci węglowi korzystając z wielkich zapasów wydobytego węgla na Śląsku, sprowadzali go stamtąd furmankami do Zagłębia i tu ładowano na wagony. Trudności z powodu braku wagonów dla spekulantów nie istniały.

Szosa szopienicką ciągnęły stale sznury wozów z węglem, aż wreszcie policja sosnowiecka przyłapała jednego ze

spekulantów węglowych, nazwiskiem Bernharda Fiszera, żyda z Wiednia. Jak się okazało, Fiszera handlował, nie mając patentu.

Spekulantu aresztowano w sobotę rano, a już wieczorem tego samego dnia urząd skarbowy nadesłał mu obliczenie patentu i kary, na co zwykli śmiertelnicy muszą czekać bardzo długo.

Kiedy Fiszera otrzymał patent, upadło oskarżenie o nielegalny handel, lecz mimo to wiedziecyk w dalszym ciągu przesiaduje w więzieniu. Według bowiem zeznań jednego ze świadków, Ślązaka, za podstawienie jednego wagonu — węglarki trzeba płać 15.000 mk. Ponieważ Fiszera wagonów miał zwykle pod dostatkiem, przeto zachodzi podejrzenie, iż przekupywał urzędników państwowych. Dalsze śledztwo wykaże szczegóły tej afery węglowej.

Włosko-rosyjski konflikt złagodzony.

RZYM, 17. (PAT). Włosko-rosyjski konflikt po kilkudniowych rokowaniach został złagodzony. Stwierdzono, że powodem ataku faszystów na portjera misji rosyjskiej, który jest obywatelem włoskim był motyw natury osobistej. Rząd włoski zarządził ponownie nietykalność misji rosyjskiej, wobec tego rząd rosyjski zniósł zarządzenia co do konfiskaty okrętów i zamknięcia portów.

Ostatnie wiadomości z Warszawy.

(—) W czwartek w ministerstwie kolei żelaznych odbyła się wspólna konferencja państw sukcesyjnych w Austrii. Tematem obrad będzie sprawa podziału mienia i dobytku kolejowego byłej monarchji habsburskiej. Delegaci Rumunii i Czechosłowacji przyjeżdżają do Warszawy dziś wieczorem.

(—) Ministerstwo przemysłu i handlu otrzymało niepokojące wieści z Górnośląska o brakach, jakie się dają we znaki tamtejszemu przemysłowi hutnicznemu. Huty górnośląskie z powodu zupełnej niemożności zaopatrzenia się w odpowiednią ilość surowców i z powodu braku koksu, zmuszone są w najbliższych dniach ograniczyć swą produkcję.

Oświadczenie Kemala Paszy.

Mustafa Kemal pasza przemawia teraz jak prawdziwy zwycięzca. Specjalnemu korespondentowi „Petit Parisien”, oświadczył on między innymi: „Sultan nie istnieje dla nas, ani jego ministrowie.

Wszystkie władze są skupione w wielkim Zgromadzeniu narodowym. Nie mamy wcale zamiaru, gdyśmy uwolnili się od Sultana i zdobyli wolność oraz suwerenność narodową, kłaść głowę w jarzmo. W 20-ym wieku nie można będzie odebrać nam wolności, żeby obdarzyć suwerennością kogokolwiek.

Zachowamy kalifat w tym sensie, że rząd wielkiego Zgromadzenia Turcji i cały naród turecki będzie podparą i siłą, na jakich kalif będzie się mógł oprzeć.

Prócz tego Kemal pasza oświadczył, że nie uznaje dawniejszych traktatów kapitulacyjnych, jeżeli jednak mocarstwa uznają w całej pełni niezależność Turcji, w takim razie dla wszystkich cudzoziemców zostaną drzwi szeroko otwarte.

6-ta Państwowa Loteria.

Pierwsza klasa. — Główniejsze wygrane:

2-gi dzień ciągnięcia.

Mk. 40,000: 40843, 69784.

Mk. 30,000: 28463.

Mk. 25,000: 86110.

Cedula Giełdy Pieniężnej w Łodzi.

Łódź, 16.11.1922 r.

Dolary St. Z. czeki	15.650	15.700
Franki belg.	1015	1025
Franki fr. gotówka	1050.—	1090.—
czeki	1060.—	1090.—
Fr. szwajcarskie gotówka	2915	2935
F. angielskie	70000	71000
Korony austr. gotówka	20.5/4	21.5/4
Marki niemieckie gotówka	2.85	
Marki niem. czeki	2.40	2.87
Miljonówka	1.750	

Z giełdy warszawskiej.

Notowano: Dolary	15.600
Marki niem.	2.40
Belgia	10.20
Fun. sterlingi	70400
Franki franc.	1080
Wiedeń	21.75
Praga	505
Szwajcaria	2910

Anarchja z góry.

Zarobki robotnicze w każdym dniu stale się obniżają, a temsamem nędra wśród szerokich mas wzmagają się coraz więcej. Niema dziś w Polsce ani moralnej ani fizycznej siły, któraby mogła zapobiec krzyczącej krzywdzie, jaka się dzieje wyzyskiwanej przez kapitala pracy, a przez to całej Polsce, która dziś znajduje się w ulegalizowanej i uprawnionej anarchji.

Wszystkie dotychczasowe rządy nasze były typowo burżuazyjne i klasowe, bo stały na usługach jednej klasy, t.j. kapitału i burżuazji. Żaden rząd ani myślał, ani chciał wnieść się ponad interesy klas posiadających i służyć ogólnej sprawie polskiej. Rządy, w których zawsze zasiadali przeważnie przedstawiciele kapitału i sfer posiadających, nie mogły przecież narażać się kapitalowi, ani też wbrew klasowym interesom burżuazji rządzić.

Grabscy, Karpińscy, Michalscy, Olszewscy, Przanowscy, Strassburgerowie i wielu innych dotychczasowych dygnitarzy państwowych, zainteresowanych osobiście w wielkich kapitałach, utożsamili dobro i potęgę państwa z wygodną lokatą tychże kapitałów. Wszelkie ich wysiłki skierowane były dla ochrony kapitalistów i ich samowolnego rozpasania. Jeżeli kiedyś rząd robił coś dla ukrócenia samowoli kapitału, to robił to tylko pozornie, w gruncie zaś rzeczy zawsze poddawał się klasowym interesom kapitalistów.

Kapitał w Polsce jest bezwzględny, chamski, znajdując się zaś w przeważnej swej sile w niemieckich i żydowskich rękach, jest jeszcze mniej czuły na interes Polski.

W swych manipulacjach przyzwyczajony do rządów zaborczych, które celowo pozwalały na panowanie się u nas kapitalistów, bez względu właśnie na ogólne dobro kraju, a zwłaszcza szerokich mas pracujących,—uważa, że w Polsce rządy muszą również służyć tylko kapitalistom i być na ich usługach.

Nasza opinia publiczna jest zbalamucona i stale oszukiwana przez zaprzędaną kapitalowi prasę. Prasa nasza, poza prasą robotniczą, twierdzi zawsze, że wszelkie zło w kraju pochodzi od robotników, którzy oprócz strajków i żądań podwyżek, nie dla Polski nie czynią.

Spadek płarki, drożyzna chleba, maki, kartofli, wszystko to jest—jak pisze prasa kapitalistyczna—skut-

kiem żądania przez robotników ciągłych podwyżek. Ostatniemi czasami, że to było wygodne dla kapitalistów, prasa ich zwała też winę na rządy, a kapitaliści, bankierzy, waluciarze i innego rodzaju paskarsie zawsze byli i są przez tę prasę ochraniać lub omijać. Opinia publiczna wyrobiła sobie sąd, że rzeczywiste drożyznę wywołują żądania robotników podwyższenia płac. A już każdy strajk robotników, broniących się od nadmiernego wyzysku, uważany jest przez opinię za zbrodnię.

Wobec bezradnych naszych rządów, zlej woli kapitalistów i oszukiwanej i zbalamuconej opinii publicznej, staje dziś masa robotnicza jakby osłabiona, bezradna, poddająca się tej fałszywej opinii, przypisującej robotnikom wszelkie zło.

To też robotnicy obojętnie patrzą, że ich płace stale się obniżają, i że **Komisja Statystyczna w obliczeniach wzrostu drożyzny kpią sobie z robotników, podając zgoła fałszywe obliczenia.**

Nadchodzi już najwyższy czas, aby społeczeństwo spojrzało prawdzie w oczy i szukało istotnych źródeł zła, aby nie pozwoliło się okłamywać przekupnej prasie i odpowiednio na balaństwie tej prasy zareagowało.

W pierwszym rzędzie, my, robotnicy, musimy rozpocząć usilną walkę o należną nam egzystencję. **Musimy rozpocząć walkę cennikową.** Należy poddać rewizji nasze budżety robotnicze, wydatki i zarobki.

Przez długi czas zarobki nasze nie mogły podążyć za drożyzną, więc obniżyły się one znacznie. Tendencja w tym kierunku idzie dalej, więc nie tylko kres temu musimy położyć, lecz wyrównać straty. Do tego muszą się zabrać wszystkie związki zawodowe i solidarnie w tej akcji działać.

Nasza obojętność i jakby chwilowe osłabienie, rozzuchwała kapitalistów i paskarzy, którzy już całkiem zapomnieli o najelementarniejszych obowiązkach społecznych i zatarcili miarę w zyskach, cenach i wyzysku.

Kres tej anarchji z góry położyć może wytrwała, solidarna, stanowcza i umiejętna akcja, idąca z dołu.

Jan Włast.

Co mówią o Polsce w Belgradzie.

Białogrodzka „Politika” zamieszcza artykuł wstępny p. t. „My a Polska”, w którym, omówiwszy sprawę podpisania konwencji handlowej pomiędzy Jugosławiją a Polską, przytacza m. in. niektóre ustępy z wywiadu przedstawicieli prasy jugosłowiańskiej z b. posem polskim, p. Erazmem Piltzem w Białogrodzie i pisze:

W wywiadzie tym p. Piltz wskazywał na to, że nasze koła polityczne jeszcze nie przywykły patrzeć na Polskę jako na państwo niezależne, z którym państwo nasze powinno nawiązać stosunki bezpośrednie, gdyż droga do Warszawy lub z Warszawy do Białogrodu prowadzi prosto, z pominięciem Piotrogradu lub Moskwy.

Zdanie to, wypowiedziane pod naszym adresem, wynika z czysto polskiej przyjaźni, czego dowodem jest prasa

nie może pisać w innym tonie. Okazało się to też podczas zawieszenia pokoju polsko-bolszewickiego, plebiscytu na Górnym Śląsku, i akcji w Wileńszczyźnie.

Bezwątpienia sympatie nasze bliższe są narodowi rosyjskiemu za pomoc, okazaną Serbji w najcięższych chwilach, i dlatego naród nasz nie może być obojętnym dla narodu rosyjskiego. To, co odczuwa i pragnie naród rosyjski, pragniemy i my. Ale, mimo tej sympatii, nie możemy zamykać oczu na rzeczywistość i patrzymy jej prosto w oczy. A rzeczywistość historyczna jest wielka, bo oto Rosja przez 150 lat trzymała w niewoli rozewartowany naród polski i obchodziła się z nim nie po bratersku, niszczyć wszystko, co polskie, gniewiając nawet starego języka polskiego, który wyparto z uniwersytetu stołicy polskiej. Nie też dziwnego, że wspom-

nienia o rządach rosyjskich wśród Polaków są niemiłe i objawiają się też w pewnej mierze do narodu rosyjskiego.

Zmiany pod tym względem wśród Polaków z jednego zaboru w stosunku do Rosji, nie można oczekiwać zaraz, na to potrzeba czasu.

Współżycie Rosjan z Polakami wytrzymało przez ten czas wiele kwestji spornych różnorakiego charakteru. Jak we wszystkich problemach, dzielących od siebie dwa sąsiednie narody, tak i w sporze rosyjsko-polskim racja i rzeczywistość nie znajdują się wyłącznie tylko po jednej stronie. Tu należy dokładnie wglębić się w całą istotę, przestudjować ją dokładnie, a dopiero wtenczas można się orjentować. Jednostronne sądy są najgorsze.

Lecz jednak, mimo wszystko, często przedstawiamy sobie istotę sporu polsko-rosyjskiego w oświeśleniu rosyjskiem, krzywdząc przez to Polskę, gdyż napewno jedna i druga strona mają pewną rację. Dzięki tym wrodzonym sympatjom dla Rosjan i Rosji, wielu ludzi u nas odnosi się do Polaków nieprzychylnie i stara się urobić podobnie nasz kraj, a okazało się to przy określaniu stanowiska do Polaków i Niemców podczas rozwiązywania problemu górnośląskiego; takie były głosy niektórych pism naszych. Jest to źródłem i krzywdzącem. W kwestjach spornych, które dzielą Rosjan i Polaków, jesteśmy również zainteresowani bezpośrednio, ale dlatego nie możemy przecież wszczynać zatargu z jednym lub drugim. My możemy tylko dążyć do prawdziwego i trwałego porozumienia pomiędzy Polską i Rosją. Czy nasze pośrednictwo będzie potrzebne i czy sobie tego będzie życzyć jedna lub druga strona, nie możemy przesądzać. Jeśli jednak okaże się to potrzebnem, będziemy obiektywnymi i lojalnymi w stosunku do jednego i drugiego.

Nie nas nie dzieli od Polski, lecz łączy nas szereg interesów politycznych, kulturalnych, pokrewieństwo języka, podobieństwo charakterów, temperamentu

i umiłowanie swobody. Wzajemne zblizenie i poznanie się będzie korzystne dla obu narodów. Odpowiadają temu nasze najlepsze tradycje kulturalne i polityczne.”

Wojenny dług Niemiec rośnie.

Organ londyńskich bankierów „Economist” podaje w jednym ze swych ostatnich numerów interesujące szczegóły o wojennym długu Niemiec.

I tak, dług ten, zamiast zmniejszać się, skutkiem świadczeń, poczynionych przez Niemcy, wciąż rośnie. Przy końcu kwietnia b. r. wynosił on 133,895,823,000 mk. w złocie, a przy końcu września powiększył się o 2,100 milionów. To bowiem, co zapłaciły dotąd Niemcy, wystarczy zaledwie do opłacenia kosztów okupacji obszaru Ruhr przez wojska francuskie, angielskie i belgijskie, ale bez amerykańskich. Za utrzymanie tych ostatnich są winne Niemcy, po koniecu września b. r. 78 milionów marek w złocie.

Procenty od długu wojennego nie są płacone i one to powodują jego powiększanie się ustawicznie. Dalej do powiększenia się długu przyczyniła się i ta okoliczność, że dostarczone przez Niemcy okręty handlowe, oszacowane zostały przez komisję reparacyjną na 660 milionów marek w złocie. Tymczasem uzyskano z ich sprzedaży faktycznie tylko 280 milionów, tak, że 380 milionów znów obciążało kosztą okupacyjnych.

Od 30 kwietnia po 1 października b. r. zapłaciły Niemcy gotówką marek 2,533,845,000 w złocie i 216 mil. 336,000 marek towarami. Cała ta suma poszła, jak to wyżej zaznaczyliśmy, tylko na opłatę utrzymania wojsk okupacyjnych.

Pretensja jednej tylko Belgji do Niemiec wzrosła, skutkiem niepłacenia procentów, z 4 miliardów na 6 i pół miljarda marek w złocie.

Tło wyborów w b. dzielnicy pruskiej.

Wyборы do Sejmu skończone i na podstawie dotychczasowych obliczeń już można się zorientować w ich rezultacie. Przeglądając wyniki w b. dzielnicy pruskiej doznaje się uczucia pewnego zdziwienia. Dzielnica, w której tak liczny jest element proletariatu wiejskiego, dała nieproporcjonalnie wiele mandatów prawicy, zgrupowanej w Chrześcijańskim Związku Jedności Narodowej pod znakiem osemki, która też nie omieszkła rozgłosić swego „triumfu”, jako zwycięstwa myśli „narodowej” i „patriotyzmu” ludności. Dlatego też trzeba się bliżej przypatrzeć warunkom tutejszego życia politycznego, aby móc zrozumieć, czemu zawdzięcza Narodowa Demokracja swoje „zwycięstwo”, które tak wyraźnie odbija się na ogólnem tle wyborów w innych dzielnicach Polski. Dla czego robotnik i chłop bezrolny oddawali swe głosy na tę partję, która wszystko robiła w Sejmie, tylko nic dla mas robotniczych?

Aby zrozumieć to zjawisko, trzeba się cofnąć w przeszłość tej ziemi, trzeba wziąć pod uwagę, że było to dopiero pierwsze wybory, które poszczególne partje polskie przeprowadzały samodzielnie, idąc z własnymi hasłami, wystawiając własne listy wyborcze. Fakt to znamienity i odbił się on bardzo wyraźnie na całokształcie tutejszych wyborów.

Przed wojną społeczeństwo polskie nie miało tych tarć społecznych, a w związku z tem i walk partyjnych, jakie rozgrywały się np. w Małopolsce. Nie zaało z tej prostej przyczyny, że trzeba było zapomnieć o różnicach kierunków społecznych w wysiłku wspólnym przeciw naporowi germanizacji. W obronie polskiego stanu posiadania, w tej defensywnej walce, przeciw wrogiej przemocy, nie mogły się tworzyć programy społeczne, jak to ma miejsce w społeczeństwach, których życie nie jest krepowane hamującymi i pacykami różnój ustawami. Względem politycznym łączyli żywioł polski i to było jego siłą, jaka pozwoliła skutecznie odparć zakusy wroga, ale fakt ten jest równocześnie przyczyną obecnej dezorientacji, zupełnej nieraz wprost nieświadomości swej sytuacji społecznej i drogi, na której można walczyć o lepszą przyszłość i poprawę bytu klasy pracującej.

Sytuacja bowiem zasadniczo inaczej się przedstawia w Polsce, jako państwo wolnem i niepodległem, niż do niedawna jeszcze w Wielkopolsce, jako składowej czę-

ści Rzeszy Niemieckiej. I nie jest to objaw jakichkolwiek „zamachów” ze szkoda państwa, jak określa prasa Narodowej Demokracji z jej przynależnościami, ale fakt, jaki się obserwuje w każdym normalnie rozwijającym się społeczeństwie. Ludzie łączą się według swych wspólnych interesów i celów, a państwo chce organizować tak, aby ono możliwie najlepiej i najdokładniej odpowiadało ich potrzebom. Tak jest wszędzie i Chrześcijańska Jedność Narodowa darmo się będzie „powoływała na swą „wszechstanowczość” i „ponadpartyjność”. Historia ustrojów społeczeństw da nam to odpowiedź w walce, jaką toczyły zawsze między sobą poszczególne grupy, naturalnie jednak na pewnej płaszczyźnie, którą można określić jako zachowanie i potężnienie ram danego ustroju społecznego.

U nas nie było warunków i czasu, aby te prawdy były jasne i zrozumiałe dla tych zwłaszcza, którzy dotychczas byli parjasami w życiu politycznym, dla całości klasy pracującej, która do niedawna pozabawiona była właściwie znaczenia i głosu jej nie odgrywał roli.

A jeszcze wziąć trzeba pod uwagę warunki obecne, w jakich toczyła się walka wyborcza. Przemocny wpływ prasy prawicowej, która już od dłuższego czasu odpowiednio „urabiała” opinie, a którą trudno się jest przeciwstawić należyćie ze względu na brak odpowiednich środków finansowych.

To są ogólne przesłanki, jakie wywołują się obecnie po wyborach i to zrozumieć musi prasa prawicowa. Chwilową przewagę dał jej nie patriotyzm mas, krojony na „osemkową” modłę, ale nieświadomość tych mas.

Przyszłość jednak da ostateczną odpowiedź, a my jej czekamy spokojnie.

A. Radzki.

Komunikat.

Zebranie Organizacyjne.

W dniu 19 XI 22 r. o godzinie 10 i pół rano, odbędzie się Zebranie Organizacyjne Mt. Polskiej w lokalu Kinematografu Oświatowego, Wodna N 44, celem założenia Samodzielnego Stow. Kult. Oświatowego.

Prosimy o liczne i punktualne przybycie.

W świetle cyfr.

Po ukończeniu wyborów do Sejmu i ostatecznym obliczeniu oddanych głosów, rezultat głosowania przedstawia się dla N. P. R. w sposób następujący:

Województwo Poznańskie 8 mand. (Dotychczas. posłowie: Herz, Lisiecki, Nader, Wachowiak; nowowybrani: Brzeziński, Faustyniak, Milczyński, Rabski).
Województwo Pomorskie 8 mand. (Dotychczas. posłowie: Chądzyński, Roder; nowowybrani: Pawlak).

Województwo Łódzkie 2 mandaty. (Dotychczas. posłowie: Michałak, Waszkiewicz).

Województwo Śląskie 2 mandaty. (Nowowybrani: Piecha, Wleczorek).

Razem z okręgów 16 mandatów, z listy państwowej 8 mandatów. Razem 18 mandatów (Ostatnio Klub N. P. R. liczył 21 posłów).

Listy N. P. R. złożone w 83 okręgach, uzyskały ogółem około 460,000 głosów; dzięki niezmiennie wszakże krzywdzącej dla partii robotniczej ordynacji wyborczej przepadło bardzo wiele głosów. Najbardziej liczne „ogony” przepadły w następujących okręgach:

Poznań miasto	13,418 gł.
Łódź powiat	11,524 „
Królewska Huta	9,665 „
Piotrków	8,968 „ i t.d.

W Toruńskim okręgu np. do uzyskania 2-go mandatu brakło N. P. R. niecałe 3,000 głosów, wobec czego lista nr. 8 przy 67,444 głosach uzyskała 4 mandaty, a lista nr. 7 przy 30,791 gł. przysłała 1 mandat, czyli przepadło prawie 14,000 głosów.

Wobec uzyskania przez N. P. R. blisko pół miliona głosów — pomimo szalonej agitacji prawicy i kleru, pomimo przekupstwa i nadużyć, pomimo olbrzymich sum rzuconych na wybory przez prawicę, centrum i socjalistów — nie może być mowy o klęsce N. P. R.

Sirata 3 mandatów sejmowych jest drobna i nie znacząca. Wprawdzie podczas wyborów w r. 1919 b. Kongresówka wysłała do Sejmu większą ilość posłów N. P. R., niż obecnie, ale zapominać nie należy, że wówczas w niektórych okręgach N. P. R. blokowała się z innymi listami polekimi, co jej zapewniało duże korzyści, obecnie zaś, w myśl wskazań naczelnych władz stronnictwa, szła do wyborów na całym terenie Rzpity niezależnie i samodzielnie, pod sztandarem swych programowych hasel narodowych i robotniczych.

Wskazany wyżej cyfrowy wynik wyborów napawa nas otuchą na przyszłość i uzasadnia przekonanie, że idea nasza łączy sobie większe zrozumienie

i uznanie wśród najszerszych mas proletariatu polskiego.

Wydatne wzmocnienie pracy wewnętrzno-organizacyjnej wysuwa się obecnie jako główny nakaz na okres najbliższy. Usilna praca, sprężysta organizacja, głębokie umiłowanie idei społecznego wyzwolenia robotnika polskiego — oto są te czynniki, ta broń, która nam w przyszłości musi zapewnić zwycięstwo.

Sprawa ubezpieczeń społecznych.

Ważne konferencje w Ministerjum Pracy.

Od 10 dni toczą się codziennie w Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej (departament ubezpieczeń społecznych) konferencje nad ogólnymi zasadami projektu ustawy o ubezpieczeniach społecznych, jak na wypadek starości, niezdolności do pracy, dla wdów i pozostałych i o ubezpieczeniu emerytalnym.

Ze względu na to że wszystkie dotychczasowe projekty w tym zakresie musiały z powodu postępującej dewaluacji pieniędzy ulegać ciągłym zmianom, konferencja rozważa teraz znalezienie sposobu zapobieżenia tej dewaluacji składanych premii i przyszłych kapitałów, mających służyć do wypłaty rent i w tym celu projektowana jest lokata kapitałów na zasadach, podobnych do tych, na których opiera się pożyczka złota.

Poza tym na konferencji omawiane są zasady organizacji ubezpieczeń społecznych, przyczem za punkt wyjścia służy projekt utworzenia jednego zakładu ubezpieczeń na całą Polskę, któremu podlegałyby komisje rentowe, utworzone po jednej dla każdego województwa lub dla kilku województw.

Wypłata rent odbywałaby się przez Polską kasę oszczędności, rejestracją zaś ubezpieczonych i ściąganiem składek zajmowałyby się kasy chorych. Miałoby to tę dobrą stronę, że oszczędziłoby skarbowi wydatków na utworzenie nowych instytucji, bo wszystkie najkosztowniejsze czynności spełniłyby w tym zakresie już istniejące instytucje.

Sprawy robotnicze.

Ze Związku Budowlanego Z. Z. P.

Wobec tego, że strajk w przemyśle włókienniczym został zakończony, niniejszym wzywa się tych członków Związku Budowlanego ZZP., którzy byli objęci strajkiem, aby zamiast w poniedziałek zgłaszać się do zapomogi strajkowej, zgłosili się w niedzielę, dnia 19 b. m. od g. 9 rano do 1 w południe i od 3 do 7-ej wiecz.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

Dzień	Odpłata
18	Jutro Elżbiety
Wschód słońca	7 m. 54
Zachód	4 m. 47
Wschód księżyca	0 m. 0
Zachód	3 m. 1

— Nabożeństwo uroczyste 28 p. S. K. Dzisiaj, dnia 18 listopada 1922 r. z powodu Święta Pukowego 28 p. Strz. Kaniewskich odbędzie się w tutejszej Katedrze uroczyste nabożeństwo, z przyczyn niezależnych od D-twa pułku nie o godz. 9.30 jak było podane w zaproszeniach, lecz o godz. 10 rano.

Nabożeństwo celebrowane będzie przez J. E. Ks. Biskupa Tymińskiego. Po nabożeństwie defilada. O godz. 12 w poł. obiad w Kasyne oficerskiej. O godz. 2 Akademia w Teatrze. Wieczorem raut w Kasyne oficerskiej.

— Egzamin na mierniczych. Egzamin na mierniczych przysięgłych (geometrów II kl.) odbędzie się przy politechnice warszawskiej w d. 11 do 15 grudnia b. Podania wraz z 1) życiorysem, 2) zaświadczeniem nienagannego prowadzenia się, 3) świadectwem z uprzednich studiów, 4) świadectwem praktyki — przyjmuje kancelaria politechniki do dnia 1 grudnia r. b. Wpisowe wynosi 150 tys. mk. Tamże otrzymywać można szczegółowe programy.

— Podwieczorek towarzyski Czerwonego Krzyża. Jutro o godz. 5 po poł. odbędzie się w sali Straży Ogniowej przy ul. Konstantynowskiej № 4 Wielki Podwieczorek Towarzyski z tańcami na rzecz Pol. Czerw. Krzyża. Do tańca przygrywać będzie orkiestra z „Teatralnej” Bufety obficie, zaopatrzone. Wejście tylko za zaproszeniami.

— Wnisi szkolne za dzieci pracowników miejskich. Uchwała Magistratu, pracownicy zarządu miejskiego, górnicy miejskiej i teatru miejskiego otrzymają zapomogi na opłacenie wpisów szkolnych za ich dzieci w r. szkolnym 1922-23 kształcących się w średnich zakładach naukowych. Zapomogi na opłacenie wpisów szkolnych za I półrocze roku szkolnego 1922-23 zostaną pracownikom wysygnowane w czasie od 15 do dnia 30 listopada r. b. zaś za drugie półrocze w czasie od 15 do 31 marca 1923 r.

— Zamknięcie pisma. Wczoraj przestało wychodzić pismo rosyjskie „Warszawskie Reho”, wydawane w ciągu tygodni przez blok mniejszości narodowych.

— Zjazd „Strzelca” z Okr. Łódzkiego. Okręgowa Komenda Związku Strzeleckiego, podaje do wiadomości, iż w dniu 26 b. m. o godzinie 10 rano w lokalu własnym przy ul. Sienkiewicza, odbędzie się ogólny zjazd członków Związku Strzeleckiego Okręgu Łódzkiego.

Oczłonkowie Związku oraz sympatycy proszeni są o jaknajliczniejszą przybycie.

— Ze Zw. Strzeleckiego. Tymczasowy Zarząd Oddziału Żeńskiego Łódź, zawiadamia, że dyżury pań odbywają się w następujących dniach: poniedziałek, środa i piątek od 7—8 w.

Posiedzenie Zarządu w każdą niedzielę od godz. 11—12.

— Rejestracja rocznika 1902. Komisarz Rządu na miasto Łódź wydał rozporządzenie o rejestracji mężczyzn urodzonych w roku 1902. Rejestrację dotyczących tych osób, które z jakiegokolwiek powodu nie zarejestrowały się w roku 1920.

— Pomysłowy oszust. Pewien chłopek niewiadomego nazwiska, podając się za pracownika firmy „Promień”, porwał w kiośkach róg Zgierskiej i Placu Kościelnego 18 tys. mk., oraz przy zbliżeniu Piotrkowskiej i Główniej 38639 mk. 1 zbiegł. Dochodzenie w toku.

— O ruch na ul. Dzielnej. Wydział brukarski otrzymał 8 wagonów kostki bazaltowej, dzięki czemu brukowanie ul. Dzielnej za 10 dni ma zostać ukończonym.

— Wapomnienie pośmiertne. Dnia 16 listopada r. b. po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie zmarł w tym mieście p. L. Banaszczyk, członek NPR, 1 P. Z. W. uszczelnik rozbijania okupantów w r. 1918. Wyprowadzenie zwłok nastąpi do 10 listopada o godz. 2 po poł. z domu przy ul. Przedziankowej № 124. Na smutny ten obrzęd zapraszamy wszystkich kolegów, przyjaciół i znajomych. Zarząd d. Górnej.

— Zabawa taneczna w T-wie im. Siwackiego. Stow. Im. J. Siwackiego urządza w dniu 19 bm. o godz. 8 po poł.

TEFFI.

KOBIETA DEMONICZNA.

Kobieta demoniczna różni się od kobiety zwykłej przedewszystkiem ubiorem. Nosi czarną aksamitną suknię, lańszak na ozole, bransoletkę na nodze, pierścioneł ze skrytką („do cyjanku potasu, który jej obiecano przynieść w przyszły wtorek”), sztylceł za kółkiem, paciorki na łańcu i portret Oskara Wilde’a na lewej podwiązce.

Nosi także zwykłe części toalety kobiecej, lecz nie tam, gdzie je nosić należy. Weźmy na przykład pasek. Kobieta demoniczna wkłada pasek na głowę, kolczyk na czoło lub na szyję, pierścioneł na wielki palec. Zegarek zaś nosi na nodze.

Przy stole kobieta nie nie je. Nie je wogóle nigdy.

— POCO? Stanowisko społeczne kobiety demonicznej bywa rozmaite. Lecz najczęściej jest aktorką.

Czasem poprostu rozwódka. Ale zawsze ma jakąś tajemnicę, jakieś zerwanie, czy zerwanie, o którym mówić nie wolno, o którym nikt nie wie i wiedzieć nie powinien.

— POCO? Kobieta demoniczna ma brwi podniesione, jak tragiczne przecinki, a oczy wółprzymknięte.

Młodzieńcowi, który odprowadza ją z balu i rozprawia uamietnie o erotyce wstydliwej w punktu widzenia artystycznego estety, potrafi powiedzieć, że straszyły wagle:

— Mój drogi! Chodźmy do kościoła, do kościoła, prędzej, prędzej, prędzej! Chcę się modlić i łkać, póki jeszcze zorza nie błysnęła!

Kościół są w nocy zamknięte. Uprzejmy młodzieńco proponuje łkać na ulicy, lecz „ona” — zgasiła już. Wie, że jest przeklęta, że niema zbawienia — i chyli pokornie głowę, utkwiszony nos w bos.

— POCO? Kobieta demoniczna zawsze czuje pociąg do literatury.

I często, pokrywając, pisuje nowelę i poezję prozą.

Nie czyta ich nigdy nikomu.

— POCO? Lecz zaznacza mimochodem, że znany krytyk N. N. z narażeniem życia zawiadnął jej rękopisem, przeczytał, a potem szlochając przez całą noc. Podobno nawet modlił się, lecz nie na pewno. Dwa inni pisarze rokuja jej olbrzymią przyszłość, jeżeli tylko zgodzi się ogłosić swe utwory. Lecz publiczność nigdy ich nie zrozumie, więc autorka nie pokazuje ich tłumowi.

— POCO? Nocą zaś, kiedy jest sama, demoniczna kobieta otwiera szufladę, wyjmując starannie przepisane na maszynie utwory swoje i troskliwie wyciera gumką uwagi redakcyjne: „Do zwrotu”, „Nie nadaje się”!

— O piątą rano widziałem światło w oknie pani!

— Pracowałam.

— Pani się zamężyła! Niech pani pilnuje zdrowia, które nam wszystkim jest tak drogie!

— POCO? Przy stole, zastawionym smakowitami kaskami spuszcza oczy, które nie-

przeparta siła pociąga ku prosięciu na zimno.

— Pani Marjo, — mówi do gospodyni sąsiadka, (zwykła, nie demoniczna kobieta, z kolczykami w uszach i bransoletką na ręce, nie zaś gdzieś indziej) pani Marjo, proszę mi nalać wina.

Demoniczna zaś zasłoni oczy dłonią i zaczęła szeptać histerycznie:

— Wina! Wina! Dajcie mi wina!

Chcę pić! Będę piła! Wczoraj piłam i przedwczoraj i jutro — tak i jutro będę piła! Wina! Chcę wina!

A właściwie cóż to za tragedia, że dama popiła sobie troszkę przez trzy dni? Lecz kobieta demoniczna potrafi przedstawić sprawę w takim świetle, że obecnym zjeżdżają się wiochy na głowie.

— Pije!

— Jakaś zagadkowa natura!

— Powiada, że jutro też będzie piła!

Przy zakasce kobieta zwykła powie:

— Pani Marjo, proszę o kawałek śledzia. Lubię cebulkę.

Demoniczna — otworzy oczy szeroko i, spoglądając w przestrzeń, zawyje:

— Śledź? Tak, tak, dajcie mi śledzia, choć jeść śledzia, choć, choć! To cebula? Tak, tak, dajcie mi cebuli, dajcie mi dużo wszystkiego — i śledzia i cebuli, choć jeść, pożądam banalności, prędzej! Wioch! patrzcie wszyscy... ja jem — śledzia!

Co się właściwie stało?

Ot, zwyroczajnie, apetyt upomniał się o swoje prawa, zachciało się kobiecie czegoś słonego. A co za efekt!

— Słyszeliście państwo! Co?

— Nie zostawiajmy jej dziś na noc samej!

— ?
— A tak! Gotowa zastrzelić i tym cyjankiem potasu, który ma otrzymać we wtorek...

Zdarzają się w życiu przykre i nieładne chwile, kiedy kobieta zwykła zapatrzy się tępo na etażerkę i, minąwszy w ręku chusteczkę, powie drżącym głosem:

— Nie na długo... 100,000 marek! Mam nadzieję, że w przyszłym tygodniu albo w styczniu... będę mogła zwrócić.

Demoniczna zaś, pół leżąc na stole i podparwszy rękoma podbródek, wpił się w duszę przymkniętą i tajemniczą oczy:

— Dlaczego patrzę na pana? Po prostu... Niech pan słucha i patrzy na mnie... Chcę — słyszy pan? Chcę, aby mi pan dał natychmiast — słyszy pan? — natychmiast 100,000 marek. Tak chcę! Słyszysz pan? Chcę! Żeby wstał pan, właśnie mnie, właśnie dał mi 100,000 marek. Chcę! Jestem podła! A teraz niech pan sobie idzie — tak — tak — niech się pan nie odwraca — prędzej, prędzej! Ha—ha—ha!

A „on” będzie wstrząśnięty i nie zauważy nawet, że mu niewiasta poprostu zabrała 100,000 marek — na zawsze na wieczne nieoddanie.

— Wiesz, dziwna była dzisiaj. Zagadkowa. Powiedziała, że bym się nie oglądał.

— Tak. Czuję tu tajemnicę...

— Może... zakochała się we mnie!

— Zagadka!

salii Związku kolejarzy przy ul. Kilińskiego 73 zabawę taneczną, na którą zaprasza członków, sympatyków oraz gości.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Miejski, Cegielniana 63.

Dziś t. j. w sobotę, o g. 3 i pół pp. „Sulkowski” dla żołnierzy, wiecz. „Peer Gynt” H. Ibsena, z p. K. Adwentowiczem na czele. Będzie to jedno z ostatnich przedstawień „Peer Gynta”, ponieważ wkrótce ustępuje on arcydziełu Słowackiego „Horsztyńskiemu”.

W niedzielę, o g. 3 pp. „Dożywocie” dla Zrzeszeń rob. i intelig., kom. Al. hr. Fredry.

Wieczory teatralne.

„Dożywocie”, komedia w 3 aktach Al. hr. Fredry. Reżyserował p. R. Tański.

Wzniesiona w czwartek ubiegły na scenie teatru miejskiego klasyczna komedia Fredry należy do perły twórczości polskiego Moliera. „Dożywocie” skupia w sobie, jak w soczewce, wszystkie promienie talentu naszego wielkiego komedjopisarza. Więć — niepospolity dar obserwacyjny, śmiałość w rysunku naczelnich postaci, pogodny, niewymuszony dowcip, umiejętność budowy sytuacji prawdziwie komicznych, a przecież naturalnych i logicznie spójnych w całość, pełną artystycznego umiaru i prostoty. Wszystko to oprawne w wiersz żywy, barwny i jędrny, zachwycający tegą, nieskazitelną sarmackością. „Dożywocie” z ducha i formy jest, jak cały niemal dorobek twórcy Fredry, utworem nawiązującym do polskiego, narodowego. Obok walorów czysto-artystycznych natury, ten właśnie moment sprawia, że komedia ta, narówni z „Panem Jowialskim” czy „Dziadłami” i „Luzarkami”, jest wiecznie młoda, zawsze pociągająca, zawsze budząca estetyczne wibracje w duszy polskiego słuchacza.

Jak wiemy, akcja osnuta jest wokół dożywocia, sprzedanego przez hulakę Leonę lichwiarzowi Łatce. Łatka potrafił urządzić wszystko w ten sposób, że Leonę nawet nie wie, kto jest tym nabywcą. Ale chytry lichwiarz, któremu zależy na jak najdłuższym życiu rujnującego nieopatrznie swe zdrowie birbant, czuwa nad nim zdaleka, usuwając troskiwie wszystko, co mogłoby grozić życiu ofiary młodzieńczej lekkomyślności i lichwiarskiego wyzysku. Ta niezwykła pieczołowitość, wywołująca szereg przebiegawczych nieporozumień, musi jednak w końcu ujawnić osobę właściciela dożywocia. To się też staje — na tle miłosnych zapędów starego lichwiarza do Rózi Orgonówny, która wszakże kocha z całkowitą wzajemnością — Leona. Podstęp Leona, polegający na mistyfikacji samobójstwa, doskonale się udaje; Łatka wpada we własne sieci. Za cenę zgody Leona na zaniechanie samobójczego zamiaru, co pozabawiłoby lichwiarza dożywocia, postanawia on wyrzec się pięknej Rózi, a nawet i dożywocie odsprzedać Leonowi, byleby uratować choć połowę sumy.

Centralną postacią komedii jest Łatka, zakrojony na miarę Harpagona, rysowany przez autora z prawdziwą lubością i wyposażony w szereg cech i szczegółów psychologicznych, połączających go do poziomu ogólnoludzkiego typu skąpca. Rola tę powierzono p. Wybrańskiemu, który niewątpliwie dał z siebie maksimum pracy i staranności. Mimo to jednak, choć p. Wybrański miał niektóre momenty dość szczęśliwe, całość roli przerastała stanowiąc jego sily. Brakło p. Wybrańskiemu doskonałej plastyki w słowie i geście, a jednolitość koncepcji fredrowskiej rozplywała się w jakiejś nerwowej szarpaninie i bieganinie, zamazującej śmiałe kontury postaci Łatki. Uważamy za błąd reżyserji rzucenie na barki tego czy innego artysty ciężaru roli, dla niego nie do podźwignięcia. Traci na tem aktor, sztuka i publiczność, nie zyskuje nikt; karjera artystyczna nie kroczy w siedmiomilowych butach, lecz wymaga wielu lat pracy, nie mówiąc już o talentcie.

Za to doskonałą, pierwszorzędną kreację dał p. Oswald w drobnej stosunkowo roli Twardosza. Z satysfakcją konstatajemy, jak pięknie dojrzewa, szlachetnie i wyrabia się kunsztotwórczy tego artysty. Twardosz p. Oswalda to mały majstersztyk gry aktorskiej, szmeronizowanie i oprowadzanie maski, gestu, mowy ku pożytkowi zasługującej na całkowity poklask całości.

Z pozostałych wykonawców bardzo miłą i wdzięczną była p. Łapińska (Ró-

zia), poprawnie grał pp. Piłarski (dobry Orgon), Krotke (Leon), Dębicz (doktor Hugo). Filp w interpretacji p. Ręckiego nie miał właściwego tej roli wyrazu.

Wystawa staranna. Reżyserja niczem się nie wyróżniająca.

Bolesław Dudziński.

Z życia organizacji N. P. R.

Komunikat.

Z Gł. Kom. Wykonawczego Narodowej Partii Robotn. otrzymujemy następujący komunikat:

W niedzielę, dn. 19-go listopada odbędzie się w Warszawie (Nowy-Swiat 49) zebranie RADY NACZELNEJ N. P. R.

Początek obrad o godzinie 10 rano. Obecność członków Rady Naczelnej, nowowybranych oraz dotychczasowych Kolegów posłów i senatorów niezbędna.

Główny Komitet Wykonawczy N. P. R.

Zebranie Zarządu Dzielnicy Bałuckiej.

Zebranie Zarządu Dzielnicy Bałuckiej odbędzie się dziś w sobotę o godz. 7 wiecz. w Klubie (Franciszkańska 58). Ma się zebrać też Prezydium Komitetu Wyborczego.

Dzielnica Widzów.

Dziś, w sobotę, o 6 wiecz., zebranie ogólne NPR. Dzielnicy Widzów. Obecność wszystkich obowiązkowa.

Dzielnica Wodna.

W sobotę, tj. dziś o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 91 odbędzie się posiedzenie Zarządu i zastępców Zarządu wraz z dziesiątnikami i przedstawicielami fabryk. Sprawy b. ważne, obecność wszystkich członków Zarządu i zastępców jak również i dziesiątników konieczna.

Baczność Dzielnica Górna!

W sobotę, tj. dziś o godz. 7 wiecz. odbędzie się w klubie przy ul. Kątnej 2 posiedzenie Zarządu NPR. wraz z dziesiątnikami. Sprawy ważne, obecność wszystkich członków Zarządu jak i dziesiątników konieczna.

Dzielnica Wodna.

W sobotę, dn. 18 bm., o g. 7 w. w klubie NPR, Piotrkowska 91, odbędzie się zebranie Zarządu dzielnicowego wraz z dziesiątnikami.

W niedzielę, dn. 19 bm., o g. 10 rano, w klubie NPR, Piotrkowska 91, odbędzie się ogólne zebranie członków NPR Dzielnicy Wodnej.

Napad rabunkowy.

Majątek „Komorowo” osaczony przez 25-ciu osobową bandę. — Trzy osoby ranne. — 10 koni pastwą bandytów.

Dokonano zbrojnego napadu rabunkowego na majątek „Komorowo”, w gminie Melegjańskiej znajdującej się w odległości 14 km. od Święcian, a stanowiący własność p. Aleksandra Górskiego.

O godzinie 12-ej w nocy do majątku wtargnęło około 25 osobników uzbrojonych w karabiny i rewolwery.

Napastnicy rzucili się na obecnych podówczas domowników. P. Górski odniósł ciężkie rany w brzuch i nogę zaś chwilowo bawiący w majątku p. Narwojsz oraz służąca również zostali ranni.

Po steroryzowaniu napadniętych, bandyci rzucili się do stajen, skąd wyprowadzili 10 koni i z temi umknęli wśród nocnych ciemności.

Dodać należy, że napastnicy porozumiewali się wyłącznie po litewsku i rosyjsku, świadcząco to, że złoczyńcy przybyli z poza pasa neutralnego.

Wkrótce ze Święcian z pomocą pośpieszył Komendant Policji powiatowej z posterunkowymi i wyładowcami urzędu śledczego, którzy natychmiast wszczęli w tej sprawie dochodzenia energiczne.

Śledztwo ustaliło, że banda była jednym z oddziałów partyzantów litow-

skich w ilości 23 ludzi. Bandyci zamknęli z zagrabionymi w „Komorowie” koniami, przez kordon pomiędzy placówkami 43 baonu celnego w pewnej odległości od wsi Azyl. Dalej pościg za

bandytami trwa. W baon ciągle powtarzających się napadów partyzantów litewskich zarządzane zostało wzmocnienie posterunków polioji i straży pogranicznej.

Ciężkie więzienie za komunizm.

W dniu wczorajszym sąd okręgowy rozwał sprawę komunistów, której to jest następujące:

W pierwszych dniach stycznia 1922 r. w Łodzi, robotnik fabryczny H. Sempoliński spotkał się z swym dawniejszym znajomym Stanisławem Skrzyneckim, który w rozmowie z nim, zaproponował mu przyjęcie udziału w jakimś zebraniu organizacyjnym, które miało się odbyć w dniu 14 stycznia rb. Sempoliński na powyższą propozycję zgodził się i stosownie do umowy przyjechał o g. 10 rano w dniu powyższym do mieszkania Skrzyneckiego, by razem z nim udać się na to zebranie.

W mieszkaniu Skrzyneckiego zastał jakiegoś nieznajomego mu osobnika. Tu Sempoliński wziął od Skrz. szereg wydawnictw komunistycznych, poczem we 3-ch udali się na owo zapowiadane zebranie, mające się odbyć w mieszkaniu szewca Tomasza Czętkowskiego przy ul. Szopena w domu № 24. Gdy Sempoliński wraz z Skrzyneckim i nieznajomym osobnikiem przybyli do mieszkania Czętkowskiego zastali tam już oprócz gospodarza także Rubina Chęcińskiego, Pawła Stasiaka i Minicha.

Zebranie okazało się pierwszym organizacyjnym posiedzeniem koła „Spartakusa”, wchodzącego w skład dzielnicy

Bałuckiej i komitetu łódzkiego KPRP. Zebrani przedewszystkiem obrali sobie następujące pseudonimy: „Kacper” (Skrzynecki), „Kuba” (Czętkowski), „Kędzior” (Chęciński), „Nikita”, (Stasiak). Na zebraniu omawiano sprawę organizacji Komunistycznej Partii Robotniczej Polskiej, wygłaszano mowy agitacyjne i postanowiono rozpocząć na szeroką skalę akcję kolportażu.

Po zebraniu otrzymane odezwę Sempoliński odniósł do Urzędu Śledczego, zawiadamiając jednocześnie władzę o ohydnej i zdradzieckiej robocie. Dzięki temu wszystkich „Spartakusowców” aresztowano.

Śledztwo wykazało, że istotnie wszyscy owi są agentami bolszewickimi i wczoraj właśnie zasiedli na ławie oskarżonych.

Sąd badał każdego z podsądnych oddzielnie lecz żaden nie przyznał się do należenia do KPRP. Świadkowie potwierdzili jednak szczegóły aktu oskarżenia i Sąd po naradzie ogłosił wyrok skazujący Skrzyneckiego, Minicha i Chęcińskiego po pozbawieniu praw na 4 lata ciężkiego więzienia każdego, a Stasiaka i Czętkowskiego po 3 lata ciężkiego więzienia.

bip

Czy człowiek może się odmłodzić?

Dr. Sergiusz Woronow dyrektor eksperymentalnego laboratorium chirurgicznego w „College de France” w Paryżu poświęcił się studjom nad

utrzymaniem ludzi w wiecznej młodości

i uchronieniem ich od śmierci. Wdzięczne zadanie, które oczywiście wzbudza olbrzymie zainteresowanie, na które jednak lekarze patrzą się bardzo pesymistycznie. Dr. Woronow wydał na ten temat książkę pod tytułem „Życie”, ostatnio zaś wygłosił przed bardzo licznym audytorjum odczyt, w którym dał rezultaty swoich dotychczasowych badań i doświadczeń. Na odczycie przedstawiono obiekt doświadczeń najstarszego z pacjentów doktora, którego poddano badaniom obecnych lekarzy.

Dr. Woronow stwierdza, co zresztą jest powszechnie wiadomem, że człowiekowi

niesłuchanie trudno jest pogodzić się z myślą o starości i śmierci.

Już lekarze i okultyści średnich wieków biedzili się nad wynalezieniem środków na długowieczność. Środki te częstokroć były bardzo naiwne, np. żywienie się przez szereg dni rosą poranną, przy równoczesnym odmawianiu różnych zaklęć. Taki post mógł oczywiście wpłynąć dobrze tylko na żołądek a i dziś niektóre metody leczenia oparte są na wywodach przemiany materji przez długiej posty.

Dzisiejsza nauka chwyciła się jednak i środków chirurgicznych. Dr. Steinach odmładzał z powodzeniem szczury wycinając niektóre gruczoły u samców, a szczepiając starym samcom jajniki młodych. W dwóch dniach zwierzęta operowane nabierały apetytu, szerści im odrasta i wszelkie oznaki starości ustępują. Odmłodzona samica rodzi małe i karmi je.

U ludzi rezultaty otrzymane przez dr. Steinacha były co prawda mniej uderzające. Jest to o tyle naturalne, że im jakie stworzenie jest bardziej cywilizowane i skomplikowane, tem trudniej przeszkodzić starości i wyczerpaniu. Dr. Woronow zapewnia, że

wynalazł niezawodną metodę odmładzania,

k którą polega na szczepieniu starcom zarodki gruczołów z małp, opierając się na zasadzie, że jeżeli można leczyć nie-

które organy przez szczepienie, to można je tym sposobem i odmładzać.

Najstarszy klient dr. Woronowa, o którym powyżej była mowa,

76-letni Anglik,

wygląda rzeczywiście dość młodo. Przed dwoma laty był niedołężnym starcem, w kilka miesięcy po leczeniu

odzyskał siły,

stał się ruchliwym, muskularnym, oczy mu błyszczą, krok ma elastyczny i uprawia wszelkie sporty. Nawet włosy mu odrósł, co zdaniem doktora wyklucza hipotezę autosugestji.

Kilku innych pacjentów również doznało cudownych skutków operacji. Jeden z nich pisarz zupełnie wyczerpany odzyskał siły umysłowe i łatwość stylu. Dr. Woronow twierdzi, że następne doświadczenia będą wprost zdumiewające, ponieważ udało mu się otrzymać nadzwyczaj dobrze do celów kuracyjnych nadający się okaz szympansa.

Mimo niezaprzeczenie dobrych rezultatów dotychczasowych, trudno określić ich trwałość. Co stanie się z pacjentami doktora w kilka lat po operacji? Czy nie staną się nagle starcami? Czy wreszcie z punktu widzenia młodych pożądanem jest stwarzanie im takiej konkurencji, dając starym możliwość uprawiania sportów i zdobywania serc niewieścich? Zdaje się jednak, że o to mogą być zupełnie spokojni.

Kącik humorystyczny.

W przedpokoju.

— Czy pan jest w domu?

— Niema, wyjechał zagranicę.

— Taaak?... No, to proszę powiedzieć swemu panu, by na drugi raz, wyjeżdżając, zabrał i swoją głowę, która przed chwilą wyglądała oknem.

Siła przyzwyczajenia.

On: — Przychodzę pana prokuratora prosić o rękę pańskiej córki.

Prokurator: — Czy był pan już przedtem karany?

Odpowiedzi Redakcji.

Feliksowi C. Wiersz za słaby. Nie umieściłmy.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE.

Dziś!

Tryumf talentu, techniki i oryginalności Ameryki.

„CIERPIENIA MATKI”

Pełny głębokiej treści dramat w 7-miu aktach według słynnej powieści Ruperta Hughes'a „The old nest”,
W roli głównej sławna tragiczka ameryk. **MARY ALDEN.**

**Kino Spółdzielni
Pracowników Państwowych**
ul. Sienkiewicza № 40.

Dziś i dni następnych.

„TANIA”

Główną rolę kreuje chluba nasza
pośród gwiazd kinematograf. Polka **MIA MARA.**

Niebywała wystawa. Przepiękne pejzaże i wnętrza. Festyny ogrodowe. Korsa kwiatowe.
Cudne stroje narodowe włoskie i rosyjskie. Głęboko ujęty problem miłości.
Uroczyste sceny rodzajowe ze zwierzętami.

Muzyka pod kier. Z. BANDOMIERSKIEGO.
Początek przedstawień w soboty, niedziele i święta o godz. 8, w dni powszednie o 5 p. p., ostatni seans o 9.15 w.

**KINO
FLORA**
ul. Zawiszy 22
na Bałutach.

Od czwartku dnia 16-go listopada

z cyklu **ŚWIĘTY TYGRYS Serja II**

Ucieczka Tygrysa

Sensacyjny film amerykański w 6 częściach. W roli głównej RUTH ROLAND.

Nadeszła zima!

Na raty! — Na raty!

Chcąc ubrać się ciepło w męską i damską garderobę można się tylko w firmie „**Oszczędność**” ul. Wólczańska 43, front, 1-sze piętro.

Tam też bielizna i towary tościowe po cenach przystępnych.

UWAGA; Ustępstwo dla urzędników państwowych i robotników.

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.

Dla klasy robotniczej.
Za plombowanie oraz wprawianie zębów
opłata podług taksy.

Hagno Władysławowi skradziono paszport rosyjski, wydany w Łodzi, kartę bezterminowego urlopu, wydaną przez P.K. U. Toruń, legitymację N. P. R. legitymację Pol. Zw. Zaw. „Praca” oraz wszelkie rzeczy.

Mikołajczyk Józef zagubił portfel z różnymi papierami oraz kartę demob. wydaną przez 3 p. wojsk kol. w Poznaniu, oraz 5000 marek. Uczelwy znalazca sechce zwrócić tylko papiery ul. Kilińskiego 99, m. 5. 2919-3

— Drukarnia AKCYDENSOWA —

„PRACA”

— ŁÓDŹ, UL. PRZEJAZD № 8. —

PRZYJMUJE OBSTALUNKI NA ROBOTY DUKARSKIE NP.: RACHUNKI, BLANKIETY, CYRKULARZE, KWITARJUSZE, AFISZE, PROGRAMY I T. P. — DLA STOWARZYSZEŃ I ORGAN. ROBOTNICZYCH ZNACZNE USTĘPSTWO.

Dr. J. SZREIBER
Choroby chirurgiczne.
SIENKIEWICZA 9.
Przyjmuje od 5—7 pp.

Dr. L. PRYBULSKI
POWBÓCIZ.
Specjalista
Chorób skórnych, włosów, wenerycznych, moczopłciowych, leczenia światłem (lampa kwarcowa)
od 9—2 i 5—8 od 4—5 dla Pań
ZAWADZKA № 1.

Dr. med. BRAUN
Specjalista
Chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych.
Przyjm. 10—1, 6—8, panie 4—5
Południowa 23.

KUPUJĘ:
płace 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobe, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia № 52, poprzeczna odcyna, 1 p. m. 18. L. Miliński. 29

Mebles sprzedaje:
sypialnie, stołowe, urządzenia kuchenne, szafy, łóżka, krzesła, wieszaki i wszystko co wchodzi w zakres meblarsko-stolarski.
Ceny konkurencyjne!
W. PRZEŻDZIECKI
Piotrkowska № 103.

Ogłoszenia drobne.
AAA Kupuje meble,
dywany, garderobe, maszyny do szycia, płace najlżej. Weinseloh, Biedyka 19. 2814—80
Kier Francisek zagubił dowód osobisty, wydany w Łodzi.
Guterman Poroc zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi oraz kartę powołania z roku 1902, wydaną przez P. K. U. w Łodzi. 2915—3

Potrzebni stolarze
mehlowi, Kilińskiego 81. 2923-3

Potrzebna prasowska, Główna 9.

Skarżyski Józef zagubił zaświadczenie od paszportu, wydaną przez Włocławską Mannfakturę.

Salata Stanisława zagubiła dowód osobisty, wydany z gm. Staw, starostwa Kaliskiego.

Sprzedam futro męskie, Piotrkowska 237. 2935-2

Stek Franciszek zagubił paszport rosyjski, wydany z gminy Grabice, pow. Piotrkowskiego, legitymację związkową, świadczenie fabryczne, wydane przez fabrykę Alberta Karola, oraz legitymację związkową, wydaną na imię delegata Michała Hochmana z fabryki Rychtera. 2931-3

Wisniewska Weronika zagubiła kartę od paszportu, wydaną przez fabrykę Gajera. 2933-3

Zaginęła dziewczyna lat 16 w gm. nie Kruszw, mająca ożę to konwulsje, nazywa się Marjana Niewiadoma. Gdyby kto wiedział, gdzie się takowa znajduje, niech zawiadomi rodziców. Dwór Kruszw w gm. Kruszw, poczta Tuszyn, Niewiadomy.

Robotnicy popierajcie swoje pismo „Praca”